

Op bezoek bij een wateractor

VAKOVERSCHRIJDEND

MAATSCHAPPELIJKE DIENSTVERLENING

- Informatie verzamelen over de maatschappelijke opdracht, het aanbod en de werking van maatschappelijke diensten en instellingen en van specifieke hulp- en informatiediensten voor jongeren.
- Een beroep doen op maatschappelijke diensten of instellingen.

NATUUR- EN MILIEUBELEID

- Beschikbare communicatiekanalen en milieueducatieve netwerken aanwenden bij milieu-initiatieven en -projecten.
- Het normverleggend en grensoverschrijdend karakter van milieuvervuiling bij productie en verbruik illustreren.
- Bereid zijn actief deel te nemen aan het maatschappelijk debat over natuur- en milieubeleid.

VERKEER EN MOBILITEIT IN RUIMTELIJK BELEID

- Individueel of in groep standpunten innemen t.a.v. een probleem van ruimtelijke inrichting of landschapsbeheer en kennis nemen van het overheidsbeleid ter zake.

STREVEN NAAR DUIDELIJKE COMMUNICATIE

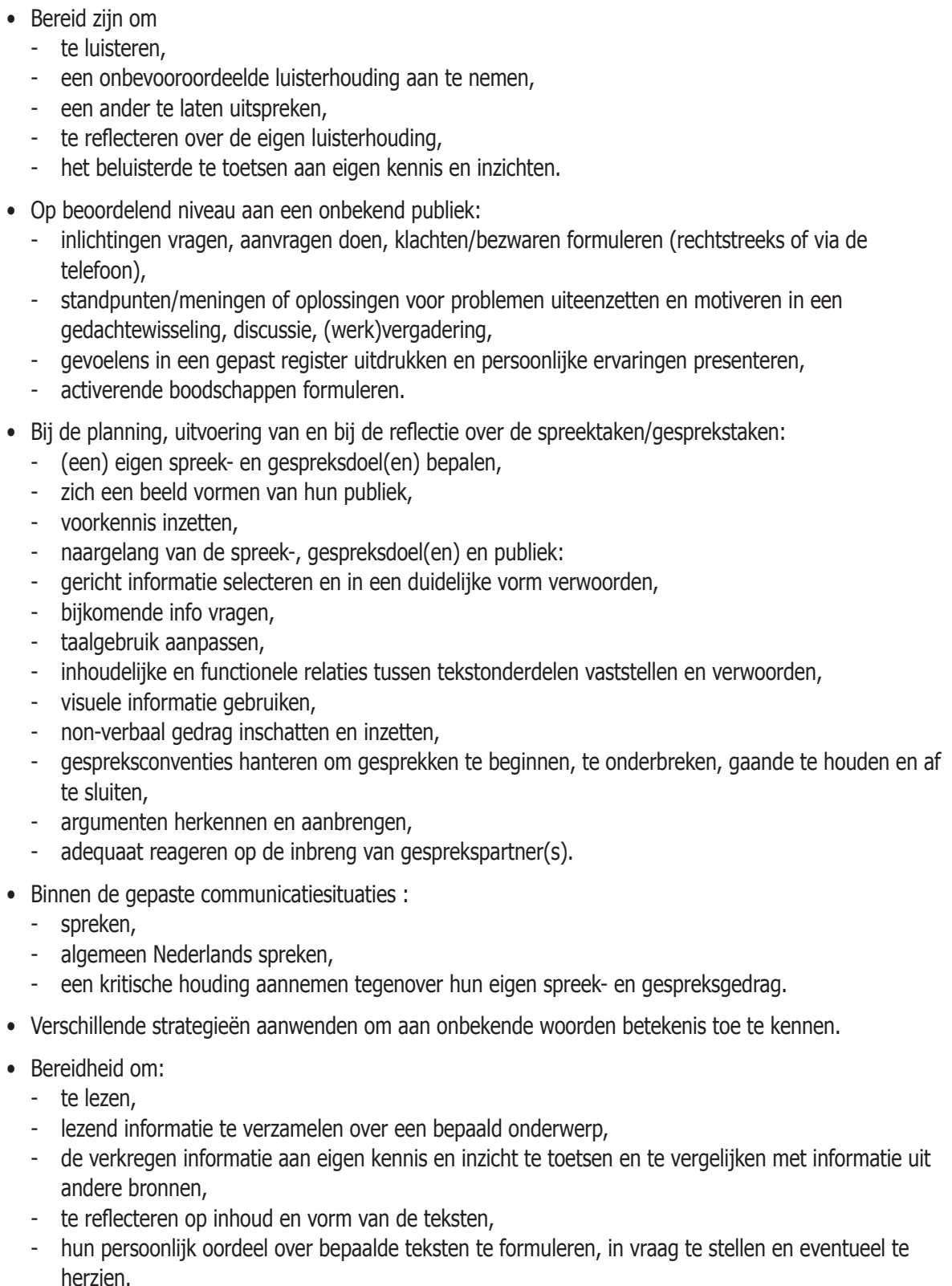
- Doelgericht communiceren.
- Er oog voor hebben wensen en situaties te benaderen vanuit eigen en andermans authenticiteit en expressie.

CONSTRUCTIEF PARTICIPEREN AAN DE WERKING VAN SOCIALE GROEPEN

- Meehelpen aan het formuleren en realiseren van groepsdoelstellingen.
- Kunnen omgaan met hiërarchie, macht en regelgevingen.

NEDERLANDS

- Op structurerend niveau kunnen luisteren naar uiteenzettingen en probleemstellingen door een bekende volwassene m.b.t. een leerstofonderdeel bestemd voor bekende leeftijdgenoten en die schriftelijk kunnen weergeven (cf. schrijven).
- De geschikte luisterstrategieën kunnen toepassen naar gelang van hun luisterdoel(en), achtergrondkennis en tekstsoort (oriënterend, zoekend, globaal en intensief).

-
- Bereid zijn om
    - te luisteren,
    - een onbevooroordeelde luisterhouding aan te nemen,
    - een ander te laten uitspreken,
    - te reflecteren over de eigen luisterhouding,
    - het beluisterde te toetsen aan eigen kennis en inzichten.
  - Op beoordelend niveau aan een onbekend publiek:
    - inlichtingen vragen, aanvragen doen, klachten/bezwaren formuleren (rechtstreeks of via de telefoon),
    - standpunten/meningen of oplossingen voor problemen uiteenzetten en motiveren in een gedachtewisseling, discussie, (werk)vergadering,
    - gevoelens in een gepast register uitdrukken en persoonlijke ervaringen presenteren,
    - activerende boodschappen formuleren.
  - Bij de planning, uitvoering van en bij de reflectie over de spreektaken/gesprekstaken:
    - (een) eigen spreek- en gespreksdoel(en) bepalen,
    - zich een beeld vormen van hun publiek,
    - voorkennis inzetten,
    - naargelang van de spreek-, gespreksdoel(en) en publiek:
    - gericht informatie selecteren en in een duidelijke vorm verwoorden,
    - bijkomende info vragen,
    - taalgebruik aanpassen,
    - inhoudelijke en functionele relaties tussen tekstonderdelen vaststellen en verwoorden,
    - visuele informatie gebruiken,
    - non-verbaal gedrag inschatten en inzetten,
    - gespreksconventies hanteren om gesprekken te beginnen, te onderbreken, gaande te houden en af te sluiten,
    - argumenten herkennen en aanbrengen,
    - adequaat reageren op de inbreng van gesprekspartner(s).
  - Binnen de gepaste communicatiesituaties :
    - spreken,
    - algemeen Nederlands spreken,
    - een kritische houding aannemen tegenover hun eigen spreek- en gespreksgedrag.
  - Verschillende strategieën aanwenden om aan onbekende woorden betekenis toe te kennen.
  - Bereidheid om:
    - te lezen,
    - lezend informatie te verzamelen over een bepaald onderwerp,
    - de verkregen informatie aan eigen kennis en inzicht te toetsen en te vergelijken met informatie uit andere bronnen,
    - te reflecteren op inhoud en vorm van de teksten,
    - hun persoonlijk oordeel over bepaalde teksten te formuleren, in vraag te stellen en eventueel te herzien.

WETENSCHAPPEN

ONDERZOEKEND LEREN / LEREN ONDERZOEKEN

- Relevante parameters of gegevens aangeven, hierover informatie opzoeken en deze oordeelkundig aanwenden.
- Een eigen hypothese (bewering, verwachting) formuleren en aangeven hoe deze kan worden onderzocht.
- Voorwaarden en omstandigheden die een hypothese (bewering, verwachting) weerleggen of ondersteunen, herkennen of aangeven.
- Ideeën en informatie verzamelen om een hypothese (bewering, verwachting) te testen en te illustreren.
- Aangeven welke factoren een rol kunnen spelen en hoe ze kunnen worden onderzocht.
- Waarnemings- en andere gegevens mondeling en schriftelijk verwoorden en weergeven in tabellen, grafieken, schema's of formules.
- Alleen of in groep een opdracht uitvoeren en er verslag over uitbrengen.

Rollenspel

VAKOVERSCHRIJDEND

MILIEUEDUCATIE

- Het normverleggend en grensoverschrijdend karakter van milieuvervuiling bij productie en verbruik kunnen illustreren.
- Bereid zijn actief deel te nemen aan het maatschappelijk debat over natuur- en milieubeleid.
- Bereid zijn ethische normen te hanteren ten opzichte van scenario's van bijvoorbeeld economische groei, welvaartsontwikkeling, demografische evolutie en biotechnologische ontwikkeling op mondiaal vlak.
- Bij het kopen van goederen en verbruiken van diensten oog hebben voor nieuwe milieuvriendelijke alternatieven of kleinschalige initiatieven in het kader van een duurzame ontwikkeling.

WETENSCHAPPEN ALGEMEEN

- Met betrekking tot een concreet wetenschappelijk of toegepast wetenschappelijk probleem, vraagstelling of fenomeen een eigen hypothese (bewering, verwachting) formuleren en aangeven hoe die kan worden onderzocht.
- Ideeën en informatie verzamelen om een hypothese (bewering, verwachting) te testen en te illustreren.
- Omstandigheden die een waargenomen effect kunnen beïnvloeden, inschatten.
- Aangeven welke factoren een rol kunnen spelen en hoe ze kunnen worden onderzocht.
- Resultaten van experimenten en waarnemingen afwegen tegenover de verwachte resultaten, rekening houdend met de omstandigheden die de resultaten kunnen beïnvloeden.
- Resultaten van experimenten en waarnemingen verantwoord en bij wijze van hypothese veralgemenen.
- Doelgericht, vanuit een hypothese of verwachting, waarnemen.
- Alleen of in groep een opdracht uitvoeren en er een verslag over uitbrengen.

AARDRIJKSKUNDE

- De invloed van menselijke activiteiten op het milieu zoals broeikaseffect met voorbeelden illustreren.
- Kritisch zijn tegenover aangeboden informatie zoals die m.b.t. ontwikkelings-, welvaarts- en milieuproblemen.
- Zich bewust zijn van de plaats van de mens in het heelal.

NEDERLANDS

- Bereid zijn om te luisteren.
- Een onbevooroordeelde luisterhouding aannemen.
- Een ander laten uitspreken.
- Reflecteren over de eigen luisterhouding.
- Het beluisterde toetsen aan eigen kennis en inzichten.
- Standpunten/meningen of oplossingen voor problemen uiteenzetten en motiveren in een gedachte-wisseling, discussie, (werk)vergadering.
- Gespreksconventies hanteren om gesprekken te beginnen, te onderbreken, gaande te houden en af te sluiten.
- Argumenten herkennen en aanbrengen.
- Adequaat reageren op de inbreng van gesprekspartner(s).
- Algemeen Nederlands spreken.
- Een kritische houding aannemen tegenover hun eigen spreek- en gespreksgedrag.